

Nr 9 /2017

Sammanträde torsdag den 19 oktober klockan Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning, Slakthusplan 8 A kl. 18:30-20:30

Ledamöter

Ulf Walther (S) ordf
Gustav Johansson (M) vice ordf. jäv § 14
Parvin Araghi (S)
Jimmy Lindgren (S)
Ola Gabrielson (MP)
Lars Sterneby (V)
Henrik Virro (M)
Jonas Nilsson (M)

Ersättare

Gisela Norman (S)
Oskar Rosén (S),
jäv § 6
Sonja Wallbom (V)
Lisa Palm (Fi)
Claes Karlsson (KD)

Tjänstgörande ersättare

Bo Hansson (S)
Linnea Risinger (MP)
Björn Wredberg (M)
Elisabet Abelson (L)
Christina Peterson (C)
Claes Karlsson § 14

Tjänstemän

Lena Lundström Stoltz, stadsdelsdirektör, Leif Kananen, Jeanette
Holmqvist, Gunilla Ekstrand, Ulrika Klemets, Karin Åberg,
avdelningschefer, Pierre Persson, enhetschef

Personalföreträdare

-

Sekreterare

Inga-Karin Mellberg

Justering 2017-10-24

Ordförande

Ulf Walther (S)

Vice ordförande

Gustav Johansson (M)

Henrik Virro (M)
§ 14

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Ordföranden Ulf Walther och vice ordföranden Gustav Johansson §§ 1-13, 15-20, ledamoten Henrik Virro § 14 utsågs att justera dagens protokoll. Ordföranden meddelade att justering sker tisdag den 24 oktober 2017.

§ 2

Fastställande av dagordning

Den utsända dagordningen fastställdes med den ändringen att ärende 4, dnr 517-2017/1.2.4. utgår samt tillägg av ärende 10 A Inbjudan till SKL:s heldagsdialog om ungdomsmottagningar den 13 november.

§ 3

Löpslinga i Sturebyskogen – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på medborgarförslaget.

Ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit där det föreslås att en löpslinga upprättas i Sturebyskogen. Författaren av förslaget vill själv genomföra detta men efterfrågar stöd från förvaltningen med olika instrument samt material till informationsskyltar. Förvaltningen ställer sig positiv till åtgärder som kan bidra till ökad aktivitet och rörelse i stadsdelsområdet och föreslår att en dialog mellan förvaltningen och författaren av medborgarförslaget för att diskutera vidare vad som är möjligt att genomföra i det utpekade området.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 29 september 2017.

Dnr 495-2017-1.2.4.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 4

Övergiven park i Stureby - svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet utgår.

Ärendet

Dnr 517-2017-1.2.4.

§ 5

Månadsrapport för september 2017

Stadsdelsnämndens beslut

Nämnden godkänner föreliggande rapport.

Ärendet

Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om 11,1 mnkr och efter resultatöverföringar ingen avvikelse mot budget.

Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att minska resultatfonderna med 11,1 mnkr. Inom funktionsnedsättning och äldreomsorg beräknas kostnaderna för persontransporter öka med 22,5 mnkr till totalt 35,7 mnkr, till följd av ett nytt avtal fr.o.m. 1 januari. För investeringar prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2017.

Dnr 1.2.1.-122/2017

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 6

Föreningsbidrag till föreningar med aktiviteter för nyanlända i Enskede-Årsta-Vantör

Stadsdelsnämndens beslut

1. Nämnden beviljar helt eller delvis bidrag till följande föreningar

Mötesplats Örby beviljas bidrag med 80 000 kronor som stöd till att genomföra möten med målgruppen om behov av aktiviteter och stöd samt att utifrån vad som framkommer genomföra lämpliga aktiviteter. Del av ansökan avslås med 460 000 kronor då förvaltningen gör en annan bedömning av kostnaderna samt en prioritering av de delar av ansökan som i största mån bedöms komma målgruppen till godo.

Röda Korset Vantörkretsen beviljas bidrag med 20 000 kronor för aktiviteter som syftar till att ge unga nyanlända psykosocialt stöd. Del av ansökan avslås med 217 160 kronor då större delen av ansökan rör verksamhetskostnader och administration, vilket inte beviljas enligt riktlinjerna.

Arabiska Teatern beviljas bidrag med 20 000 kronor för att genomföra fyra aktiviteter för arabisktalande nyanlända. Förvaltningen tar i beaktande att verksamheten riktar sig främst mot de nyanlända som talar eller förstår arabiska och avslår del av ansökan med 80 000 kronor.

2. Nämnden avslår helt bidrag till följande föreningar

Nya Rågsveds Folkets Hus beviljas inte bidrag eftersom innehållet i ansökan beskriver verksamhet och funktioner som förvaltningen redan genomför respektive tillhandahåller. Enligt riktlinjerna ska bidrag ges för att komplettera och stödja förvaltningens ordinarie verksamhet.

Rågsveds IF beviljas inte bidrag då det är oklart om verksamheten kommer kunna nå målgruppen eller om det främst blir redan aktiva och andra ungdomar som kommer att ta del av aktiviteterna.

3. Stöd till föreningar som inte beviljas bidrag

Att erbjuda nyanlända meningsfulla fritidsaktiviteter och kontakter i civilsamhället ser förvaltningen som ett viktigt integrationsfrämjande arbete. För att ta tillvara på det engagemang som finns i föreningslivet kommer förvaltningen kontakta de föreningar som inte beviljas bidrag och diskutera möjligheter till stöd och eventuell samverkan.

4. Nämnden anför därutöver

”Civilsamhällets betydelse i arbete med nyanlända är avgörande. För att nå och inkludera nyanlända, måste fler aktörer än de offentliga myndigheterna tas i anspråk och i detta sammanhang har föreningslivets mångfacetterade utbud en nyckelposition. Att delta i föreningslivet betyder både en inblick i demokratiska arbetsformer – en handfast demokratiskola, om man så vill - och dessutom att få tillträde till allt från idrottsaktiviteter till kultur och vänskap. Detta kan ingen annan aktör än föreningarna erbjuda.

Stadsdelens riktlinjer utesluter möjligheten för föreningarna att få bidrag för sina administrativa kostnader, t ex anställda och lokaler att bedriva verksamhet i. Att föreningarna har sådana kostnader och att det i många sammanhang är en förutsättning för arbetet, förväntas alltså föreningarna lösa på annat sätt och med andra medel än anslagen från stadsdelen. När samhällets förväntningar på föreningslivet samtidigt är att de ska ta ett stort ansvar, bör det utredas om det finns alternativa sätt att bidra till att civilsamhället ges ekonomiska resurser för att kunna leva upp till dem.

Inom budgetramen för föreningsanslag finns idag inte medel för att ge större anslag och inte heller garantier för att föreningen kan förväntas få anslag för mer än ett år i taget. Båda dessa ting försvårar för föreningen att anställa personal, teckna kontrakt på lokaler och därmed kunna utveckla sitt arbete.

Möjligheten att till exempel använda de särskilda demokratimedlen eller ingå avtal om IOP skulle kunna vara alternativ i detta sammanhang. Vi ser därför fram emot att de större förslag som inte ges bifall i denna föreningsansökningsomgång, ses över skyndsamt härafter, och om det bedöms lämpligt, att stadsdelen i verksamhetsplanen för 2018 ges uppdrag genomföra sådana eller snarlika lösningar. Det är också viktigt att upplysa föreningar om den möjlighet som finns att få mindre stöd för särskilda kulturarrangemang, trots avslag just här.”

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 5 oktober 2017.
Dnr 5.4.-469/2017.

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Yrkanden

Ordföranden Ulf Walther m.fl. (S), ledamöterna Ola Gabrielson m.fl. (MP), Lars Sterneby (V) yrkade bifall till förvaltningens förslag med tillägg av anförandetext.

Vice ordföranden Gustav Johansson m.fl. (M), tjänstgörande ersättarna Elisabet Abelson (L), Christina Peterson (C) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Gustav Johansson, ledamöterna Henrik Virro Jonas Nilsson, tjänstgörande ersättaren Björn Wredberg alla (M), tjänstgörande ersättarna Elisabet Abelson (L), Christina Peterson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lisa Palm (Fi) instämde i förslag till beslut från (S),(MP),(V).

§ 7

Planerad förskoleutbyggnad 2017-2021

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens lägesrapport för den planerade förskoleutbyggnaden under perioden 2017-2021.

Ärendet

Förvaltningen har arbetat fram en sammanställning av den planerade förskoleutbyggnaden inom stadsdelsområdet under perioden 2017-2021. Sammanställningen syftar till att åskådliggöra hur förvaltningens förskoleplanering beaktar kommande ökning av barn i förskoleålder, såväl som behov av upprustning av befintliga lokaler.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 3 oktober 2017.

Dnr 2.6.-590/2017

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Gustav Johansson m.fl. (M), tjänstgörande ersättarna Elisabet Abelson (L), Christina Peterson (C)

”Allianspartierna förordar i första hand permanenta förskolor istället för paviljonger, men har förståelse för att paviljonger ibland behövs som tillfälliga lösningar. Paviljonger får dock aldrig ersätta skyldigheten att ha god framförhållning i fråga om etablering av nya förskolor. Paviljonger behöver vara av god kvalitet och ha bra möjligheter till utevistelse för barnen.

Dokumentet om förskoleutbyggnad ger förutsättningar för en god planering för förskoleutbyggnader i vår stadsdel. Dock finns det många svårigheter i planeringen. En svårighet är att förutsätta vilka som flyttar in i vår kraftigt expanderande stadsdel. Därför behövs också en flexibilitet i planeringen. Viktigt i sammanhanget är barnomsorgsgarantin. Vi förordar hellre en överkapacitet i planeringen än att barnomsorgsgarantin inte klaras.”

§ 8

Gemensam upphandling av driften av våra plaskdammar.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd beslutar att delta i en gemensam upphandling avseende skötsel av plaskdammar, duschar och vattenanläggningar på parkmark.
2. Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd uppdrar åt stadsdelsdirektören att fatta samtliga för upphandlingen nödvändiga beslut, att teckna avtal med utsedd leverantör samt att besluta i övriga frågor som rör avtalet under avtalsperioden.
3. Stadsdelsdirektören får vidaredelegera beslutanderätten i detta ärende till Skarpnäcks stadsdelsdirektör.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Älvsjö, Hägersten-Liljeholmen, Skärholmen och Skarpnäck planerar för en ny gemensam upphandling avseende skötsel av plaskdammar, duschar och vattenanläggningar på parkmark. För att förenkla administrationen av upphandlingen föreslås att samtliga beslut för de ingående nämnderna delegeras till stadsdelsdirektören i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att delta i den gemensamma upphandlingen.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 28 september 2017.

Dnr 570-2017-2.2.1.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Delegation

§ 9

Delegation enligt lagen om vård av missbrukare (LVM) och förordnadne enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)

Stadsdelsnämndens beslut

1. Nedanstående tjänstemän ges delegation att begära polishandräckning enligt LVM 45 § 1 o 2 st. inom nämndens verksamhetsområde.
2. Nedanstående tjänstemän förordnas rätten att begära polishandräckning enligt LVU § 43 1 st. 2 p. inom nämndens verksamhetsområde.

Barn och unga

Avdelningschef Jeanette Holmqvist, enhetschefer, Katarina Elfving, Thomas Lindgren, Annica Persson, Fariba Roosta, Sandra Rosquist, t.f. enhetschef Ann-Christine Gullans, bitr. enhetschefer Lisa Björlin, Malin Lindgren, Nathalie Tankus, Dali Takahashi, Linnéa Stille, Louise Carlström, Eva Mowitz.

Vuxna

Enhetschef Tobias Nilsson, bitr. enhetschef Jeanette Karlsson.

Ärendet

Beslut att begära polishandräckning enligt LVM kan delegeras till tjänsteman medan beslut om att begära polishandräckning enligt LVU inte kan delegeras. Däremot kan särskilda tjänstemän av nämnden förordnas rätten att fatta sådana beslut. Delegation att fatta ett beslut innebär således att ett beslut får fattas av innehavare av viss befattning medan förordnande att fatta beslut är personligt. I samband med personalförändringar behöver nytt beslut fattas av nämnden.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 10

Nämndens frågor

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att uppdra till förvaltningen att bereda nedanstående skrivelse och återkomma till nämnden.

Trygghetsvakter till Östberga

Skrivelse från Liberalerna till Enskede- Årsta- Vantör stadsdelsnämnd

”Situationen i Östberga är ohållbar. Det räcker uppenbart inte med satsningar på bland annat ett levande torg och Allaktivitetshus för att få en tryggare stadsdel, framför allt inte kortsiktigt. Vi tar Östbergabornas oro på fullaste allvar och menar att även kortsiktiga åtgärder måste till. Vi ser numera allt tätare rapporter om skjutningar och kriminalitet. Det här är i grund och botten en fråga för polisen och rättsväsendet, men Stockholms stad och stadsdelsnämnden måste göra allt vi kan för att situationen ska förbättras. För ett tag sedan beslutade stadsdelsnämnden om att ansöka om kameraövervakning. Det är bra, men mer måste göras för att de boende ska kunna känna sig trygga på torget och i övriga delar av Östberga.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade i våras att starta ett projekt med trygghetsvakter för att komma till rätta med den otrygga situationen i Husby centrum. Genom projektet anställs trygghetsvakter med ordningsvakts förordnande för att i samverkan med polisen öka tryggheten i Husby centrum. Förslaget från Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning innebär ett erkännande av att konkreta trygghetsskapande åtgärder behövs istället för den styrande majoritetens olika abstrakta demokratiprojekt.

Vi liberaler förordar att Trygghetsvakter införs på prov även i Östberga. Det är en fråga om frihet och trygghet för de som bor där och det kan genomföras med ganska kort varsel. Det är viktigt att försöket med trygghetsvakter får hålla på så länge att det går att göra en kvalitativ utvärdering av det. Vi tänker oss därför en försöksperiod om sex månader.”

Vi liberaler i stadsdelsnämnden Enskede- Årsta- Vantör vill

Att nämnden uppdrar åt förvaltningen att undersöka möjligheterna att påbörja en försöksverksamhet med trygghetsvakter i Östberga”,

§ 10 A

Inbjudan till en dag om Ungdomsmottagningars uppdrag och roll när det gäller psykisk hälsa

Stadsdelsnämndens beslut

Nämnden godkänner deltagande i SKL:s heldag den 13 november 2017 om ungdomsmottagningars uppdrag och roll när det gäller psykisk hälsa, för fyra ledamöter från vardera majoriteten och oppositionen.

Ärendet

SKL- Sveriges kommuner och landsting anordnar den 13 november en heldag i Stockholm om ungdomsmottagningars uppdrag och roll när det gäller psykisk hälsa. Inbjudan vänder sig i första hand till chefer med ansvar för ungdomsmottagningar men även till politiker m.fl. grupper. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att godkänna deltagande vid SKL:s dag den 13 november.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 10 B

Öppet möte torsdagen 16 november 2017

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att hålla ett öppet möte torsdagen den 16 november 2017. med ändring av datum från den 9 november,

§ 11

Stadsdelsdirektörens information

Stadsdelsdirektören Lena Lundström Stoltz informerade om följande:

Budgetförslag för staden 2018 presenterades av finansborgarrådet den 12 oktober. Stadens fyra inriktningsmål kvarstår

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Rekrytering av avdelningschef för avdelning individ- och familj, vuxna pågår.

Nämnden tackade för informationen.

§ 12

Anmälningssärenden

- A. Förteckning över inkomna protokoll, skrivelser, m.m.
- B. Tjänstemannabeslut, se pärm
- C. Protokoll från Pensionärsrådets sammanträde 2017-10-13
- D. Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor 2017-10-16
- E. Balanslista över nämndens uppdrag och skrivelser till förvaltningen.

Stadsdelsnämndens beslut

Anmälningssärendena läggs till handlingarna.

§ 13

Revidering av Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad

Stadsdelsnämndens beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen om revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt förslag om revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg på remiss. Det reviderade förslaget gäller en felskrivning som uppmärksammats i de av kommunfullmäktige beslutade reglerna 2016-12-12.

Förvaltningen anser att den föreslagna ändringen bör genomföras då den nuvarande skrivningen strider mot skollagen.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2017.

Dnr 575-2017-1.5.1.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 14

Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för kv Tippen mm i stadsdelarna Högdalen och Fagersjö

Stadsdelsnämndens beslut

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som yttrande till stadsbyggnadskontoret.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till detaljplan som möjliggör en fortsatt utveckling av de avfalls- och återvinningsverksamheter som finns inom Högdalens industriområde. Planen medger i huvudsak att en ny sorteringsanläggning för avfall kan uppföras samt att Fortums kraftvärmeverk kan byggas ut med två pannor och en ackumulatortank. Förvaltningen är över lag positiv till att anläggningen byggs ut men poängterar att trafikmängden kommer att öka till och från Högdalens industriområde vilket bör beaktas av berörda parter. Förvaltningen vill även poängtera vikten av att bullerutredningar genomförs kopplat till den ökade trafikmängden samt efterfrågar också att medel avsätts för grönkompensationsåtgärder.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2017.
Dnr 569-2017-1.5.3.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 15

Samråd om reviderat förslag till naturreservat för Årstaskogen och Årsta holmar – svar till stadsbyggnadskontoret m.fl.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som yttrande till exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden har översänt ett reviderat förslag till naturreservat för Årstaskogen och Årsta holmar på samråd till berörda myndigheter och nämnden för yttrande.

Förvaltningen är över lag positiv till att naturreservat inrättas för Årstaskogen och Årsta holmar och konstaterar att jämfört med samrådsförslaget från 2014 minskas naturreservatets totala yta med 0,7 %. Förvaltningen föreslår att den föreslagna reservatsgränsen justeras i två fall, så att Stugans koloniområde samt Trollparken på Sköntorpsvägen införlivas i naturreservatet. Förvaltningen föreslår även ett tillägg i skötselplanen för yta Ö3 avseende föryngring av fruktträdbestånd, samt informerar om det pågående arbetet med att utreda hundrastgårdar inom den föreslagna reservatsgränsen.

Förvaltningen poängterar dessutom att ekologiska nätverk förstärks genom grönkompensationsåtgärder när områden i och omkring Årsta bebyggs samt att naturreservatet utvecklas för rekreation och tillgänglighetsanpassas. Förvaltningen vill även poängtera att förskolan på Ottsjövägen 26 i föreliggande förslag hamnar inom naturreservatet och att en omlokalisering av verksamheten behövs när bygglovets löper ut. Om detta behöver förvaltningen föra dialog med exploateringskontoret för att hitta en ny lämplig plats.

Förvaltningen vill därutöver peka på att en enkelriktad bussgata kan anläggas mellan Sköntorpsvägen och Ottsjövägen, i sträckning där det idag finns en gångväg, och att detta skulle kunna bidra till effektivare kollektivtrafikförsörjning i norra Årsta. Förvaltningen är slutligen negativ till det regionala cykelstråk som planeras genom Årstaskogen

eftersom det kan komma i konflikt med driftsfordon och oskyddade trafikanter.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2017.

Dnr 1.5.3.-579/2017

Beslutsgång

Ordföranden ställde först framställda förslag mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningen förslag.

Votering begärdes och verkställdes med acklamation mellan förvaltningens förslag som huvudförslag och Moderaternas förslag som motförslag. I denna del deltog inte Vänsterpartiet. Ordföranden fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Yrkanden

Ordföranden Ulf Walther m.fl. (S), tjänstgörande ersättaren Linnea Risinger (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ledamoten Lars Sterneby (V) yrkade med biträde av ledamoten Ola Gabrielson (MP) bifall till eget förslag till beslut.

Vice ordföranden Gustav Johansson m.fl. (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Tjänstgörande ersättaren Elisabet Abelson (L) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Tjänstgörande ersättaren Christina Peterson (C) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Ordföranden Ulf Walther m.fl. (S), tjänstgörande ersättaren Linnéa Risinger (MP)

”Ett naturreservat i Årtaskogen måste etableras

Vi tre partier har i grunden varierande syn på omfattningen av naturreservatet i Årtaskogen. Det som förenar oss i vårt stöd för förslaget är att vi alla är angelägna om att reservat inrättas och att detta förslag, i dagsläget, är den enda realistiska garanten för att detta sker under mandatperioden.

Vi instämmer i de synpunkter på förslaget som stadsdelsförvaltningens lämnar och vill såväl göra några förtydliganden om varför dessa synpunkter är viktiga som att vi vill framföra andra påpekanden som vi finner viktiga inför etableringen av reservatet och som vi hoppas kan beaktas så långt som det är möjligt.

Klimat- och miljöaspekter behöver noggrant övervägas

Vi har uppfattat att egentligen all skog i Årstaskogen har värdefulla egenskaper. Vi har också uppfattat att det på exploateringskontoret finns ekologer som har varit med och tagit fram förslaget på reservatsgränser. Samtidigt har vi inte tagit del av en sådan utredning som visar att reservatsgränserna kommer bli tillräckliga för djur-, och växtligheten. Innan markanvisningar för byggnation beslutas, bör en sådan genomföras. En sådan utredning kan också bli avstampet för arbetet med att sedan utveckla reservatet, vilket vi skriver mer om nedan.

Vid byggnation vid gränsen till reservatet behöver det i samråd med trafikkontoret tas fram en plan för biltrafiken och parkeringssituationen så påverkan av biltrafik på besökarna och de ekologiska värdena blir så små som möjligt.

Det är viktigt att byggnation i reservatets utkant fungerar bra tillsammans med reservatet. Det är viktigt att detaljplanprocessen för byggnationen sker samordnat och beaktar detta. Ett sätt att ta ett sådant samlat grepp på är, som Liberalerna föreslår, anordna en arkitekttävling.

Investera i reservatet och låt investeringar vara

I Stockholm är barnperspektivet viktigt. Trollparken är en nyrenoverad och uppskattad park av Årstaborna. Som stadsdelsförvaltningen framför i sitt tjänstemannautlåtande bör parken läggas inom naturreservatet. Om detta inte går bör marken omvandlas till parkmark så att parken på så vis kan finnas kvar. Vi tycker även det är viktigt att det inför beslutet om inrättande redogörs för vilka avväganden som har gjorts för andra ytor som i dag nyttjas för pedagogisk verksamhet av exempelvis förskolor. Det kan då vara bra att redogöra för hur motsvarande behov kommer täckas i det nya

reservatet, eller ytterst göra ett ställningstagande till om reservatgränsen bör justeras i någon del.

Vi ser koloniföreningarna som en viktig samhällspartner som bland sina medlemmar och övriga Stockholmare skapar sammanhållning och trivsel i Årstaskogen. Också därför hoppas vi, som stadsdelsförvaltningens skriver, att hela Stugans koloniområde kan ingå i naturreservatet och utgår från att de berörda kolonisterna i annat fall kommer beredas annan plats inom reservatet.

Med naturreservatet skapas något unikt och beständigt för staden. Vi som söderortsbor och Årstabor vill att fler medborgare upptäcker och kan få nytta av reservatet. Vi välkomnar därför idéer som fruktträdsodling och hundrastgårdar vilket vår stadsdelsförvaltning framför. Men vi tycker också att blicken bör höjas ytterligare ett steg varvid en bred vision för naturreservatet bör tas fram. Vi har här en möjlighet att skapa ett modernt och hållbart naturreservat, i en innerstadsmiljö, längs en lång strandkant. Våra visioner för reservatet måste motsvara detta. Med avstampet i en undersökning i vilka naturvärden som ska stå i centrum och hur reservatet närmre ska formas efter detta, måste nästa steg bli att tillgängliggöra och utveckla reservatet för Stockholmarna. Vi tycker att detta arbete bör tas fram i samverkan med alla Stockholmare, på ett väl genomtänkt sätt, men redan här vill vi framföra några av de många idéer vi mottagit om på det kommande reservatet.

För att visa Stockholmarna på de naturvärden som finns i området behöver det finnas informationstavlor längs natur- och promenadstigar med bänkar vid fina utsiktsplatser. Det kan även resas ett fågeltorn för fågelskådning.

Bland andra idéer vi hört för rekreation finns att utreda möjligheten att skapa fungerande badbryggor och badstrand längs med naturreservatets strandlinje, med ett sommarkafé. Det behöver säkras att det finns tillräckligt med toalett-möjligheter i området. Dianelund i koloniområdet, och gräsområdet runt huset behöver öppnas upp. Nu är det bara öppet för allmänheten två gånger om året och nuvarande grindlås och stängsel omöjliggör picknic eller lek på fin grässlätt med fin utsikt över vatten. Platsen kan bli betydelsefull för exempelvis förskolor på utflykt. Andra idéer vi hört är om att skapa aktivitetsplatser såsom med grillplatser. Vi kan även se över utvecklingsmöjligheter för utegymmet.

Vi behöver ett reservat som är tillgängligt för alla

Ett naturreservat behöver innehålla delar som får lämnas ostört, såsom otillgängliga klipphällar. Samtidigt kommer detta att utgöra ett naturreservat som i övrigt måste få vara tillgängligt för medborgarna. Det är viktigt att det i den kommande planeringen för reservatet tas fram en plan för tillgänglighetsanpassning för alla Stockholmare, även de som är funktionshindrade. Här är det viktigt att det finns trappor mellan olika accesspunkter, men det kan även vara nödvändigt att utreda en hisslösning till strandnivå. Arbetet med tillgängliggörande faller inom inrättandefasen men det är viktigt att redan nu notera att beslutet om inrättande av naturreservat även medför ett behov av tillräckligt med medel, vilket vi återkommer till härnäst.

Stadsdelen behöver stöd inför inrättande av naturreservatet

För att skapa ett modernt och hållbart naturreservat krävs en välfinansierad projektledning. Stadsdelen har inte erfarenhet av att hålla i en sådan **process**. Vi tror att exploateringskontoret behöver avsätta en resurs som kan projektleda inrättandefasen och lotsa en medborgardialog kring detta. Arbetet bör utföras i nära samarbete med stadsdelen, men ske från stadshuset där de viktiga besluten för att förankra idéer och kostnadsaspekter bäst tas. Redan nu, inför beslut om inrättande, är det därför viktigt att exploateringsnämnden noterar, och har en plan för, de höga kostnader som kommer förknippas med inrättandet av naturreservatet.

Vad har vi lärt oss till kommande arbete?

Vi har mottagit kritik för otydlighet i den demokratiska processen med medborgarenkäten. Det är viktigt att vi lär oss av detta inför kommande arbeten med naturreservat i Stockholm. Och vi hoppas att ett sådant arbete kan påbörjas inom kort i fråga om Rågsveds friområde och andra sidan av Älvsjöskogen. Att även omfattningen av dessa reservat kommer att bli omdiskuterat inser vi. ”

Reservation

Ledamoten Lars Sterneby (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget till beslut;

”Nämnden beslutar:

att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

att hela Årstaskogen i nuvarande utbredning blir naturreservat.

att hela koloniområdet Skanskvarn (fd Stugan) och Trollskogen ska ingå i naturreservatet.

att förlänga reservatet något österut.

Att därutöver anföra:

Årstaskogen är stor mätt med Stockholmslinjal. Samtidigt är den för liten för att härbärgera älg. 2014 genomfördes ett samråd gällande planerna på att inrätta ett naturskyddsområde i Årstaskogen.

Människor vistas flitigt i skogen som rymmer två kolonistugeområden vars färgprakt är lysande. Samrådet visade ett starkt stöd för att bevara skogen, både för de många skyddsvärda djur- och växtarter som finns där, och också för möjligheten till rekreation som Årstaskogen erbjuder.

Rödlistade arter i unik miljö

När det gäller Årstaskogen och den nu liggande planen på beslut om att inrätta ett naturskyddsområde där, visar sig konkurrensen mellan byggande och bevarande tydligt. I skogen finns ett stort antal rödlistade arter, alltså hotade. Dessa är: mindre hackspett, gröngöling, spillkråka, duvhök, stare, kungsfågel, tornseglare och tallticka samt skalbaggen reliktböck. Vi har också ett ansvar för de unika tallarna som är 100 till 150 år gamla och är en förutsättning för till exempel talltickans överlevnad. Det äldsta är troligen 400 år. Också ädellövskogen är skyddsvärd därför att de utgör en viktig förutsättning för skogens föryngring. Detta är väl utrett och dokumenterat. För att bevara detta unika område krävs att skogen hålls samman och har en viss storlek, eftersom de olika arterna är beroende av och samspelar med varandra. Det duger därför inte, som i liggande förslag, att hacka upp området och skära djupa flikar in i skogen eftersom man då förlorar det sammanhållna områdets särskilda värden.

Förslaget som nu behandlas är ritat utifrån idén om att de delar som utesluts ur naturskyddsområdet ska bebyggas jämfört med 2014 års förslag. Denna uppdelning förstör det sammanhållna områdets särskilda värden. Man planerar vägar för transporter till och från fastigheterna. För att klara nivåskillnaderna byggs murar som stöd för terrassering och byggs trappor i de mer bergiga delarna. Man planar ut marken men den planerade långsgående vägen kommer i praktiken snarare att bli ett hinder för tillgängligheten. De områden som nu är tillgängliga för rekreation försvinner, eftersom det är här man kommer att bygga. Trappor och berg kommer att vara en stor del av området vilket är svårtillgängligt för barn, barnvagnar, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Det finns utifrån detta starka skäl att avvisa det nu krympta förslaget till naturskyddsområde.

Många reaktioner mot planen och hanteringen

Utöver detta finns demokratiska skäl att lyssna på den starka opinion som finns bland de boende i Årsta. I samrådet 2014 lades ett förslag som de boende uppfattat som det som kommer att gälla. 2017 kommer en enkät, som helt bortser från det tidigare samrådet och som utgår från det nu liggande, begränsade förslaget på naturskyddsområde. Enkäten innehåller frågor som: "Vill du ha restauranger i husen utmed Årstaviken?" – som om beslut om byggandet redan var taget – men inga frågor om byggnationen eller naturskyddsområdets begränsningar i sig. I enkäterna finns en stark opinion mot de nya gränserna och de hus som ligger i förlängningen av det beslutet. "Bevara Årstaskogen" har fler än 4000 följare på webben och stadens enkät har besvarats av flera tusen personer. Detta tyder på ett starkt engagemang i frågan. Många människor har samlats till möten. Enskilda och grupper har arbetat med att ta fram underlag och undersöka effekterna av de kända planerna liksom de tilltänka byggnationerna. De har försökt få gehör för sina synpunkter både för naturskyddsvärdena och för möjligheten till rekreation för barn och vuxna i Årsta och staden som helhet. Som exempel beskriver de att förskolebarn kommer åkande med buss för att leka i en spännande miljö och att äldre barn klättrar i träd och bygger kojor. De tycker att demokratin är satt ur spel när politiken kör över samrådet från 2014 och den starka opinion som finns idag.

Bristen på balans mellan exploatering och grönområden

I takt med kravet och behovet av nya bostäder har staden satsat på förtätning och nybyggnation i en omfattning som saknar motstycke. För EÅV har det inneburit att stadsdelen dels förtätar men också bebygger nya områden som till exempel Slakthusområdet och Årstafältet. Vi har, med råge, bidragit med markytor för att göra det möjligt att bygga fler bostäder.

Det är under en tid av stark expansion viktigt att det finns en balans mellan ny bebyggelse och bevarandet av grönområden och särskilt värna om naturskyddet i vissa områden. Att kompensera förlorade delar genom en utvidgning österut är en dålig affär för Årstaskogen. De delar som förloras är värdefulla och lättillgängliga.

Spridningszonen österut är en dålig compensation och kommer att få än mindre betydelse längre fram. Den kommer att hämmas av byggnation när hela Söderstaden kommer på plats. Andra spridningsvägar till och från skogen är och kommer att vara mycket viktigare.

Enig nämnd 2014-08-21

Kommunfullmäktige beslutade år 2012 att ge Exploateringsnämnden att i samarbete med Miljö- och Hälsoskyddsnämnden och Stadsbyggnadsnämnden bilda ett naturreservat av Årsta skog. En enig stadsdelsnämnd beslutade i augusti 2014, se Insyn Stockholm, att säga ja till remissens förslag att göra naturreservat av Årsta skog. Nämnden har alltså redan sagt ja till att göra hela Årstaskogen till reservat.”

Reservation

Vice ordföranden Gustav Johansson, ledamöterna Henrik Virro, Jonas Nilsson tjänstgörande ersättaren Björn Wredberg alla (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

” Att delvis godkänna redovisningen av samrådsredogörelsen

Att därutöver anföra

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. Ett av Stockholms mest signifikanta kännetecken är dess gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det därför vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Det är en principiellt viktig fråga som ska gälla över hela staden, då ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. För framtiden kommer det att bli allt mer väsentligt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens grönområden och parker ska kvalitetssäkras och utvecklas, nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar.

Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Men även i tidig områdesplanering är det väsentligt att ta höjd för gröonstrukturer. I detta avseende handlar det om stadens markförvaltning, varför det är av principiell vikt att staden, det vill säga stockholmarna, har rådighet över marken inom kommunens gräns. Att överlåta till staten att äga rådighet över stora markarealer i Stockholms stad är att flytta frågan från den lokala demokratin till de statliga myndigheter som enbart utgår ifrån lagar och förordningar.

Reservation

Tjänstgörande ersättaren Elisabet Abelson (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

”Att som svar på remissen till stadsbyggnadskontoret anföras följande:
Vi är glada över att se planerna gå vidare om att göra Årstaskogen till naturreservat och att tillföra välbehövliga bostäder i det attraktiva område som finns vid gränserna för det kommande reservatet. Vid processer som berör många invånare är det speciellt viktigt att ansträngningar görs för att samla in åsikter från de som är berörda av projektet.

Årstaskogen är centralt för Stockholms biologiska mångfald, och fungerar som ett populärt rekreativt område för många av stadens invånare. Den centrala placeringen av Årstaparken innebär naturliga förbindelser mellan naturområden öster, väster och söderifrån och fungerar som en grön kontaktyta för växt- och djurlivet.

När staden drar gränserna för naturreservatet är det viktigt att ta tillfället i akt och planera för att så många som möjligt kan ta del av Årstaskogens natur. Något som behöver tas i beaktande under planeringen av bostadsområdena vid Årstaskogen är att ett gediget uppsökande arbete för att samla in åsikter från stadens medborgare sker. Bostadsområdet runt Årstaskogen kommer att ligga i ett speciellt känsligt läge och då är det av särskilt stor vikt att idéerna som tas fram är genomtänkta och förankrade. Vi ser gärna att staden använder interaktiva hjälpmedel som ett av flera verktyg för att speciellt nå ut till människor som annars inte hade varit delaktiga i processen. Vidare är det viktigt att bostäder som planeras i området gör det med naturen i åtanke. Vi vill att en naturlig brygga mellan grönområdet och stad skapas och att de byggnader som angränsar till Årstaskogen skapar en naturlig övergång till reservatet. Eftersom att området har topografiska utmaningar och det vackra läget ställer speciella krav på att området får en hög arkitektonisk kvalitet ser vi gärna att staden utlyser en arkitekttävling för området.

Det är viktigt att staden inser behovet av att rusta upp grönområdet när det blir naturreservat. Projektdirektiven tar upp behovet av att göra parken mer tillgänglig och bygga ut entréerna till den, vilket är positivt, men vi vill se att staden går längre. Fler informationsskyltar och soptunnor är exempel på åtgärder som behövs för att verkligen öppna upp Årstaskogens fulla potential för besökare. ”

Reservation

Tjänstgörande ersättaren Christina Peterson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

- "1 att delvis godkänna förvaltningens förslag
2. att därutöver anföra följande:

Centerpartiet har under en lång tid drivit frågan att göra naturreservat av Årstaskogen och Årsta holmar. Redan 2012 deltog vi i kommunfullmäktiges beslut om att ge stadens exploateringsnämnd i uppdrag att ta fram ett förslag till naturreservat. Ett förslag som blev klart 2014 och i samband med detta gick ut på samråd. Tyvärr valde den tillträdande rödgrönrosa majoriteten under hösten 2014 att slänga det förslaget i papperskorgen. Först nu, tre år senare är ärendet tillbaka, men med ett helt nytt förslag.

Centerpartiet är mycket oroade över det liggande förslaget som framstår som en dålig kompromiss mellan Miljöpartiets bevarandekrav och Socialdemokraternas vilja att exploatera skogen.

I Årsta och i nära omgivning pågår i detta nu byggande av ett mycket stort antal bostäder och det är bra och nödvändigt. Men nuvarande och alla nya invånare i Årsta behöver också grönområden för att trivas. Stockholmare och i detta fall Årsta-bor berättar stolt och berättigt om de fina grönområden som karaktäriserar både stad och stadsdel när de får frågor om varför de trivs i staden. Centerpartiet menar att det är en förutsättning för en växande storstad att säkra parker, grönområden och platser för rekreation. Genom att bygga högt och tätt kan vi spara parker och grönområden och samtidigt låta staden växa. Stockholm får inte förlora en av de mest bidragande delarna av dess charm och stadsbild som lockar många att flytta till och besöka staden.

I liggande förslag föreslås bebyggelse av 800 – 1000 bostäder i de områden som vi under förra mandatperioden föreslog skulle bli naturreservat. Varför just dessa områden bytts ut mot andra områden för att bevara naturreservatet storlek framgår inte. Det framgår heller inte vilken typ av bebyggelse som majoriteten föreslår i området. Centerpartiet menar att 800 – 1000 bostäder inte behöver ta den plats som finns i förslaget. Hade man vågat mer i andra områden i anslutning till Årstaskogen, så som Slakthusområdet och Årstafältet, hade det varit möjligt att bygga samma antal bostäder utan att ta Årstaskogen i anspråk.

Årstaskogen och Årsta holmar utgör med sitt geografiska läge, alldeles vid gränsen mellan Saltsjön och Mälaren, en viktig del i Stockholms grönstruktur. Beslutsunderlaget som stod klart i april 2014 är knappast något hafsverk utan snarare väl gjorda avvägningar mellan exploatering och naturvärden. De grönområden som i det nya förslaget bevaras är förutom strandlinjen, i hög utsträckning bergssluttningar som ändå inte kan nyttjas för lek eller rekreation.

Centerpartiet ser med oro på att populära och välbesökta grönytor läggs utanför reservatsgränsen. Det är av stor vikt att det finns plats för rekreation och lek i ett område där vi vet att skolor och förskolor har mycket begränsade gårdar. Vi ser också med oro på att det inte presenterats någon vision för hur bebyggelsen är tänkt att utformas. Vi kan inte acceptera att bebygga grönområden om det inte sker på ett sätt som nyttjar ytan på mest effektiva sätt. Vi vill se ett alternativt förslag där bebyggelse sker fram till den gamla reservatskanten. Det finns byggbar mark som var tänkt för bostäder redan 2014. Det måste upp på bordet för jämförelse.”

Ersättaryttrande

Ersättaren Lisa Palm (Fi) instämde i det särskilda uttalandet från (Fi)

Ersättaryttrande

Ersättaren Sonja Wallbom (V) instämde i förslag till beslut samt reservation från (V).

§ 16

Ett modernt och hållbart växande Stockholm

Stadsdelsnämndens beslut

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som svar på remissen.
2. Nämnden avstyrker motionen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion skriven av Anna Köning Jerlmyr m.fl. (M) om ett modernt och hållbart växande Stockholm. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har fått motionen för yttrande. Förvaltningen uppskattar motionärernas utförliga beskrivning av att nya modeller, metoder och regler inom stadsbyggnadssektorn behövs för att skapa en långsiktigt hållbar stad. Förvaltningen delar dock inte motionärernas åsikt om att ett ökat privat ägande och inflytande inom stadsbyggnadssektorn skapar ett mer diversifierat bostadsbyggande med olika upplåtelseformer, lägenhetsstorlekar eller prisbilder. Förvaltningen föreslår att motionen avstyrks.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 11 september 2017.
Dnr 334-2017-1.5.1.

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

Yrkanden

Ordföranden Ulf Walther m.fl. (S), ledamöterna Ola Gabrielson m.fl. (MP). Lars Sterneby (V) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Gustav Johansson m.fl. (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Gustav Johansson, ledamöterna Henrik Virro, Jonas Nilsson, tjänstgörande ersättaren Björn Wredberg alla (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;
” att tillstyrka motionen

att därutöver anföra följande

Det finns ett stort antal åtgärder som behöver analyseras ur ett helhetsperspektiv för att öka nybyggnationen av bostäder, men också för att öka rörligheten i det befintliga beståndet. Motionens syfte är att lyfta stadens framtida utveckling ur ett brett perspektiv. Det handlar om allt ifrån plan- och överklagandeprocess, till skattepolitik, regelförenklingar och tekniska egenskapskrav.

Stockholm är en stor stad och i allt fler sammanhang även en storstad med internationella mått sett. Vi sätter människan i centrum och ser positivt på att fler vill flytta hit. En växande och attraktiv region är en förutsättning för utveckling, ekonomisk tillväxt och förmågan att skapa allt bättre förutsättningar för invånarna.

Det som gör Stockholmsregionen speciell är just storstaden och dess attraktionskraft. Den påverkar inte bara Stockholms stad, utan också kringliggande kommuner där många väljer att bo samtidigt som de arbetar i staden, eller åtminstone på en arbetsmarknad som präglas av närheten till storstaden. Många vill kunna bo nära storstadens puls, men ändå ha tillgång till småskalighet, pålitlig kollektivtrafik och närhet till naturen och vattnet. Det finns möjligheter till detta i Stockholms län som närmast är unika för en storstadsregion. Samtidigt ser vi idag ett antal utmaningar för stadens framtida utveckling. Några av dessa vill därför lyfta fram i särskild ordning:

När Stockholm växer är det viktigt att bygga klokt. Många människor som söker sig till Stockholm föredrar att bo i stadsmiljö, gärna i stenstadens kvartersmiljö. Genom en ökad täthet på lämpliga platser kan också mer av stadens grönska sparas. Framtidens stad måste därför utmana de normer och bestämmelser som tagits fram för att bygga en gles stad. Fortfarande är det lättare att med dagens lagstiftning bygga en 1960-talsstad än en stad som motsvarar våra behov. De gamla idéerna finns kvar som frusen ideologi trots att få står för den öppet. Att bygga en modern och hållbar stad som också värnar grönska och kulturvärden ska vara vägledande för den framtida utvecklingen.

Vi måste bryta med den ohållbara stadsplaneringen från mitten av förra seklet, och som bidragit till dagens segregerade samhälle. I en modern stadsmiljö är boendet sammanlänkat med jobb eller studier, näringsliv och nöjen. Det är olika funktioner i människors liv, men lika viktiga delar

i den infrastruktur som ligger till grund för en välfungerande stad. Vi vill därför gå fram med reformer för ett omfattande bostadsbyggande, en utökad och tillgänglig kollektivtrafik och ett internationellt konkurrenskraftigt företagsklimat.

En av de största utmaningarna är att definiera och bygga den stad vi vill se för framtiden. Vi vet av erfarenhet att en snabb utveckling av staden kräver ett stort mått av eftertänksamhet. Genomförandet av miljonprogrammets glesa struktur har medfört en av de allra största samhällsutmaningarna vi har i Stockholm idag – segregerade stadsdelar.

Den lokala debatten i Stockholm tenderar att allt som ofta handla om antalet bostäder som tillskapas inom ramen för specifika områdes- eller detaljplaner. Detta är nog så väsentligt, men dagens stadsbyggnadsdebatt behöver ändra riktning och handla om mer än att bygga nytt. Det handlar om att vara hänsynsfull mot det kulturarv som finns - och det kulturarv som vi i dag skapar för framtiden. Det handlar om att värna Stockholms särart, om vilken stad vi vill se.

Vi ser positivt på att utveckla stadens bortglömda rum med nya och tillgängliga rekreationsytor som blir till gagn för såväl stockholmarna som stadens publika gestaltning, värden som är omistliga. Mer resurser kan komma att behöva läggas på att utveckla befintliga, och skapa nya, gröna värden när Stockholm växer. I detta avseende bör även fler möjligheter till överdäckningar av vägar ses över. Båda dessa gröna och urbana åtgärder skulle rimligen få mycket önskvärda effekter på möjligheten att välja bort bilen när alternativa förbindelser bättre knyter samman de växande stadsdelarna med varandra.

För att klara den utvecklingen behöver Stockholm planeras för framtiden och lära av de misstag som begåtts tidigare. Vi bejakar och eftersträvar en utveckling av Stockholm med nya funktionsblandade stadsdelar där bostäder, verksamheter och olika trafikslag samsas. För att skapa så högkvalitativa stadsdelar som möjligt är det viktigt med en stadsmässig bebyggelse och att våga pröva den täta kvartersstaden även utanför innerstadens krans. Stockholm har inte råd med en gles bebyggelse i kollektivtrafikhärlägen eftersom behovet av bostäder är akut.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. City lider än idag av de storskaliga trafiklösningar som genomfördes i modernismens namn under mitten av förra seklet. Dåtidens omfattande rivningar och betongkultur

med brutala trafikleder mitt i city har skapat sår i staden. Betong och motorväg dominerar istället för Stockholms vattenlinje som skulle kunna framträda. Därför föreslår vi att den del av Centralbron som hanterar biltrafiken läggs ned i en tunnel, vilket skulle skapa ytor för nya bostäder längs Klara Strand frigörs och att Riddarholmskanalen åter kan öppnas upp.

Stockholm är känt för sina gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. Därför är det viktigt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens parker ska utvecklas med nya metoder för planering av grönområden. Nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Befintliga parkers stora värde tillsammans med andra rekreationsytor ska bevaras.

Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Genom att använda stadens taklandskap på ett bättre och mer effektivt sätt än vi många gånger gör idag får vi åtminstone mervärden på tre olika sätt. Taklandskapen och kvarterens gestaltning blir mer intressanta och dynamiska, vi får sammantaget mer plats för socialt umgänge och för barnen att leka på samtidigt som vi får plats för mer grönska i staden, och vi får ökade möjligheter till närproducerade råvaror. Detta förhållningssätt är framförallt eftersträfvansvärt i de täta stadsmiljöerna såsom city.

De beslut och de byggnader vi bygger idag ska gälla under väldigt många år. Då är det viktigt att vi gör rätt från början, och vi ser att den täta staden har många fördelar. Dels blir staden mer levande om den byggs för korta avstånd med levande bottenvåningar, dels blir den mer klimatsmart. Den täta staden kräver helt enkelt mindre energiåtgång och färre resor.”

§ 17 -21 Sluten del